

Når folkebiblioteket banker på skolens dør

Alle vil lege med folkeskolen. Det er her, børnene er i mange timer hver dag. Læring, dannelse, og demokratisk deltagelse finder sted i folkeskolen. Mange folkebiblioteker er optaget af at vinkle sig bedre på skolens virkelighed og finde de bedste koblingspunkter. Men hvad skal man som folkebibliotek være opmærksom på, når man ønsker at samarbejde med skoler om en helt specifik dagsorden som børn og unges læseglæde? Hvad kan lederne af skolerne og bibliotekerne gøre for at skabe gode betingelser for et tværfagligt samarbejde om læseglæde og læsekultur? Og hvordan kan man på kommunalt niveau understøtte, at læsekultur bliver et fælles anliggende på tværs af skolens og folkebibliotekets verden?

Vi stiller de tre spørgsmål til Signe Schmidt Rye og Ditte Frandsen, der begge har mange års erfaring med skoleudvikling og skolens samarbejde med eksterne aktører.

Signe Schmidt Rye er oprindeligt uddannet lærer og arbejder nu som leder ved Center for Undervisningsmidler (CFU), der er forankret i UCL Erhvervsakademi og Professionshøjskole. Hun er desuden medlem af styregruppen for National indsats for børn og unges læseglæde: Et styrket samarbejde mellem de pædagogiske læringscentre og folkebibliotekerne.

Ditte Frandsen er områdeansvarlig for Skoleområdet ved UCL, efter- og videreuddannelse, og har tidligere arbejdet som lærer, i en kommunal skoleforvaltning, som konsulent i Rambøll og i Undervisningsministeriet.

Professionel nysgerrighed eller fornemmelse for sne

Ditte Frandsen reflekterer over, hvad man skal være opmærksom på, når man som folkebibliotek banker på hos skolen: "Det er nødvendigt at være nysgerrig på en professionel og strategisk måde. Man skal læse den enkelte skole rigtigt og have lidt fornemmelse for sne,

for som folkebibliotek er man i konkurrence med 100 andre ting. Det er nemt at blive enige om, at læsning og læseglæde er vigtige dagsordener, men det er ikke ensbetydende med, at vejen til samarbejde er banet. De enkelte skoler kan være meget optagede af temaer som inklusion, fællesskab, tryghed og trivsel. Så er det der, man som bibliotek skal begynde dialogen. Hvordan kan man samarbejde om læseglæde, sådan at det fremmer inklusion? Hvordan kan læsning kobles med fællesskab?"

Konkret viden om skolens indre organisering og mange tandhjul er også afgørende. Det er budskabet fra Signe Schmidt Rye:

"Man skal som folkebibliotek være nysgerrig på strukturer og særlige indsatsområder på den enkelte skole. Et helt konkret tip er, at man får kendskab til skolens årshjul og til de enkelte årganges planer.

Timing er vigtig. Hvornår er det de rigtige tidspunkter at koble sig på hinanden?

Selvfølgerlig kan der opstå lidt mere spontane aktiviteter i løbet af skoleåret. Men som hovedregel hjælper folkebibliotekerne samarbejdet i den rigtige retning ved at fokusere på timing, og her kan det tit være oplagt at få den slags viden fra de medarbejdere, der arbejder i skolens pædagogiske læringscentre, fordi de har trådt ud i hele skolens virksomhed og dermed har fingeren på pulsen".

En ting er den rigtige timing. Noget andet er de rigtige mennesker.

"Det handler også om at få fat i de rigtige personer på skolen, og det er ikke altid skolelederen. Nogle gange kan den bedste indgang være en vejleder i læringscentret eller en dansklærer. Men når samarbejdet skal formaliseres og fremtidssikres, er det vigtigt at få lederen på banen", siger Ditte Frandsen og kommer med en opfordring:

"Find engagementet, få lokalpressen til at fortælle den gode historie og sørg for, at det spredes sig som ringe i vandet. Tag det formelle bagefter og få skabt et bæredygtigt samarbejdsforum."

Vi har talt med...

Signe Schmidt Rye
Leder ved CFU/UCL
og medlem af
styregruppen for
National indsats
for børn og unges
læseglæde.

Ditte Frandsen
Områdeansvarlig
for Skoleområdet,
efter- og
videreuddannelse
ved UCL.

Hvad er vores fælles fortælling?

Signe Schmidt Rye fremhæver, at folkebiblioteket kan bidrage med særlige typer af ressourcer:

”De har en indretningsdidaktik, der kan inspirere de pædagogiske læringscentre og skolerne i mere bred forstand. Desuden har de en anderledes indfaldsvinkel og kobling til forældrene, fordi de møder dem i en anden sammenhæng end skolen. Det er typisk i fritiden og i mere uformelle rammer. Er der noget, der er svært for folkeskolen, så er det at få forældrene ind. Her kan folkebiblioteket noget andet, fordi de har en anden kontaktflade og relation til forældrene.”

”Jeg vil også pege på et begreb som ’udsyn’. Skolerne er forpligtede på at have udsyn til omverden, til kunst, til samfundslivet i bred forstand. Her har folkebiblioteket en særlig force som arena for folkeoplysning og kultur møder. Lige det aspekt kan folkebibliotekerne roligt slå noget mere på i dialogen med skolerne. Her har de noget værdifuldt at byde ind med.”

Ditte Frandsen giver sine bud på, hvad de første skridt kunne være for de folkebiblioteker, der vil arbejde strategisk med at sætte børn og unges læseglæde og læsekultur på den kommunal-politiske dagsorden:

”En vej her er at spørge: ’Har vi en læsestrategi for 0-18 års området? Og er vi som folkebibliotek med her?’. Der får man krogen.

Det kan også være en idé at tage afsæt i det arbejde som alliancen ’Sammen om skolen’ laver i disse år. Alliancens partnere er skolens store aktører som Danmarks Lærerforening, KL, Skolelederne med flere. De vil gerne finde løsninger sammen. Det skal gerne afspejle sig på kommunalt niveau med de samme interesser samt øvrige aktører som folkebiblioteket.

Der er ikke nogen fast skabelon for, hvordan man gør det ude i kommunerne, så her kan man som biblioteksleder starte med at booke et møde med skolechefen og spørge:

”Hvad er vores fortælling her i vores kommune? Hvad er vores børn- og ungepolitik, og hvilken rolle spiller læsekultur i den?”

One size doesn't fit all

Signe Schmidt Rye fremhæver, at folkebibliotekerne med fordel kan tage initiativ til dialog og samtidig tage de analytiske briller på: ”Sæt samtalen i gang – med skolerne, men også med Center for Undervisningsmidler/CFU i regionen.

Hvordan dækker vi læseområdet bedst i fællesskab? Hvordan kan vi supplere hinanden? Hvilke materialer har folkebiblioteket, CFU og skolens eget pædagogiske læringscenter? Hvordan får vi mest muligt ud af ressourcerne på tværs?”

Ditte Frandsen runder af med en opfordring til folkebibliotekerne: ”Forlig jer med at ’one size doesn't fit all.’

Det er en erkendelse for os alle efterhånden. Man kan meget sjældent på kommunebasis sige, hvordan det skal være over hele linjen på alle skoler. Heller ikke når emnet er samarbejde med folkebiblioteket. Man er nødt til at se på de enkelte skoler, deres geografiske beliggenhed i kommunen, ressourcer, prioriteringer og sammensætning af lærere, elever og forældre.

Man skal kunne være i den kompleksitet og hele tiden tage bestik af den, hvis samarbejdet på tværs skal lykkes”.

”Ledelse og læseglæde” Læs artikel [HER](#)

Se explainervideo om Sammen om skolen [HER](#)

